Gytis Piličiauskas, Rokas Vengalis,
Algirdas Kalinauskas

Kakliniškių senkapis

2020 m. rugpjūtį LII atliko detaliuosius tyrimus Kakliniškių kapinyno (Elektrėnų sav., Elektrėnų sen.) dalyje, kurią kirto tiesiamas LLDJ dujotiekis ir kur mechanizuotai šalinant suartą sluoksnį ir atliekant žvalgymus buvo pastebėti griautiniai kapai. Ištirti kapai, patekę į žemės judinimo darbų zoną.

Kakliniškių kapinynas yra nusausintos pelkės, greičiausiai buvusio ežero krante, H_{abs} 99,00–99,40 m, nešienaujamoje pievoje (1 pav.). Žvalgant pastebėtų kapų vietoje matuota 14x8 m dydžio, 112,5 m^2 ploto (su išpjova) ***perkasa 1***. Ji orientuota pagal dujotiekio ašį ir mechanizuotai nukasto arimo kraštines. Perkasa apėmė plotą, kuriame arimas buvo nukastas ekskavatoriumi. Iš karto po 20–30 cm storio smėlingu arimu pasirodė žmonių kaulai. Kapų duobių kontūrų niekaip nesimatė, tad juos lokalizuoti buvo galima tik pagal kaulų sankaupas. Jau žvalgymų metu pastebėtos 5 kapų (1–5) liekanos. Dar du kapai (6 ir 7) atidengti valant perkasos paviršių detaliųjų tyrimų metu. 6 skeletai gulėjo iš karto po dirvožemiu, vos 25–35 cm gylyje, tad buvo apardyti arimo, kai kurie ir ekskavatoriaus. Kaulai labai sunykę, ypač slanksteliai. *Kapas 7* buvo vienintelis, aptiktas šiek tiek giliau – 35–40 cm gylyje, ir jo nekliudė nei plūgas, nei ekskavatoriaus kaušas. Jis geriausiai išlikęs, nors kaulai irgi buvo stipriai sunykę, ypač slanksteliai ir šonkauliai (2 pav.). Mirusieji palaidoti galvomis į V, ištiesti ant nugarų. Atrodo, kad kapai kasti netaisyklingomis linijomis, bet vienas kito nesuardė, išlaikyti 0,75–1 m atstumai. Karstų liekanų nepastebėta, nors kaltinė vinis, rasta žvalgant 12 m į R nuo perkasos 1, galėjo būti iš suardyto kapo su karstu. Įkapių buvo labai nedaug – stipriai surū-

1 pav. Kakliniškių kapinynas iš oro (R). G. Piličiausko nuotr.

Fig. 1. Kakliniškės Old Cemetery from above (as seen from the E).

2 pav. Kapas 7. A. Kalinausko nuotr.
Fig. 2. Burial 7.

dijęs geležinis kriauninis peilis kape 3, odinės piniginės su bronziniu apkalu ir sagtelėmis liekanos kape 7, Aleksandro Jogailaičio (1492–1506 m.) denaras kape 2, du bronziniai žiedai ekskavatoriaus iškastose žemėse. Kapuose palaidoti suaugę žmonės, iš kurių tik vieno nustatytas tikslesnis amžius ir lytis. Kape 7 buvo palaidotas 30–40 m. vyras.

Į P nuo perkasų, ekskavatoriaus iškastų žemių (arimo) krūvose tiesiai priešais kapus aptikta šiek tiek žmonių kaulų, bronzinis žiedas su pirštakauliu, kito žiedo fragmentas, bronzinė sagtelė. Kaulai buvo mažiausiai dviejų individų, 10±2,5 ir 18±6 mėnesių vaikų. Tai leidžia manyti, kad ištirtoje kapinyno dalyje yra buvę daugiau palaidojimų, taip pat ir vaikų, tik kūdikiai ir vaikai galėjo būti užkasti dar mažesniame gylyje ir šie kapai buvo visiškai suardyti ariant.

Pagal įkapes kapinynas datuojamas XVI a. Pagal nedidelį kapų skaičių ir siaurą paplitimą atrodo, kad tai buvusi nedidelė ir trumpai naudota laidojimo vieta.

Kakliniškės Old Cemetery

Hitherto unknown Kakliniškės Old Cemetery (Elektrėnai Municipality) was discovered in 2020 and a 112.5 m^2 trench was excavated in the part of it which lies in the GIPL construction site (Fig. 1). Seven inhumation burials, which had been considerably destroyed or disturbed by ploughing and earthwork, were discovered immediately beneath the plough layer at a depth of 25–35 cm. The individuals were adults, all interred supine with their heads to the W (Fig. 2). The children's bones found in the plough layer removed by the excavator show that child burials could have been shallower and have been destroyed at the investigation site. The grave goods were very sparse: a full-tang knife, a leather purse, bronze rings, and a coin. Based on the grave goods, the cemetery dates to the 16th century. Based on the small number of burials and their narrow incidence, it seems that the burial site was small and had been used only briefly.

Diana Tetereva, Olegas Fediajevas

Kapinės Kauno Miesto sode

2020 m. atlikti detalieji tyrimai Kauno valstybinio muzikinio teatro (UK 10416) parke, vadinamame Miesto sodu. Tyrimai užsakyti įgyvendinant Miesto sodo rekonstrukcijos projektą. Miesto sodas yra Kauno miesto istorinės dalies, vadinamos Naujamiesčiu (UK 22149), teritorijoje (1 pav.). V dalyje ties išlikusia gynybine siena (Kauno miesto gynybinių įtvirtinimų liekanos (UK 817)) su restauruotu Malūnininko bokštu (UK 25768) jis ribojasi su Kauno senamiesčiu (UK 20171). Miesto kvartalas, kurio V dalyje yra Muzikinis teatras su sodu bei gynybinės sienos fragmentais, Š tęsiasi iki Laisvės alėjos, R – Maironio, P – Kęstučio, V – I. Kanto gatvių. Jo teritorijoje tarybiniu laikotarpiu buvo įrengti betoninių trinkelių dangos takai ir aikštelės, baseinas, laiptuotos atraminės sienutės, ties kuriomis pirminis reljefas buvo nukastas ar užpiltas, betoniniais šaligatvio borteliais įrėmintos aikštelės su veja ir augančiais medžiais. XIV a. pabaigoje šalia dabartinio Miesto sodo